

YÖRESEL KUMAŞLAR: DAĞKÜPLÜ

Zengin bir dokuma kültürüne sahip Eskişehir ilinde genellikle her yörede ve özellikle Sarıcakaya ilçesi Dağküplü köyünde yapılan kumaş dokuma sanatı günümüze dek ulaşmıştır. Geçmişte Sarıcakaya ve Dağküplü bölgesinde çoğu evde yapılan dokuma geleneği, annelerden kızlarına geçen yaygın değerli bir el sanatı mirasıdır.

Ne yazık ki, günümüzde bu köylerde kurulu tezgâh kalmamıştır. Köy genelinde dokumacılık artık terk edilmiş bir sanattır. Geçmişte sadece kadınlar tarafından el tezgâhlarında yapılan bez dokumalarda pamuk ve ipek ip kullanılmıştır. İç Anadolu Bölgesinde olmasına rağmen coğrafi konumu bakımından bu bölge ılıman iklime sahip olduğundan, pamuk yetiştirilebilmiştir. Aynı coğrafi özellikten dolayı ipek böcekçiliği de geçmişte yaygın olarak yapılmıştır. Dokumada kullanılan pamuk ipler doğal renginde, ipek ipler yeşile boyanarak kullanılmıştır (İpek böceği atıklarından elde edilen bir sıvı boyar madde olarak kullanılmıştır).

Köyde hala görülen, kullanılan ve satın alınabilen dokumalar ise şu an yaş ortalaması 50 olan eski dokumacıların çeyizlerinden arta kalmış ürünlerdir. Bu ürünler peşkir, örtme, göynek, sofr a bezi ve çarşaftır.

Yöredeki ürünler “cimcik”, “deveboynu”, “esranlı”, “enik”, “toplu”, “yolaklı” olarak adlandırılan desenler ile süslenmiştir. Zemin rengi olarak dokuma ipliğinin doğal rengi kullanılmaktadır. Tüm ürünlerde yaygın olarak lacivert, bordo, kırmızı, siyah renkler kullanılmış, bu renklerin yanı sıra yeşil, sarı, pembe, mor renkler de kullanılmaktadır. Yöre kadınlarınca dokunan ürünler (renkli iplerden yapılmış) toka ve (ipin doğal renginde) bükme püskül çeşitleriyle düğümler kullanılarak süslenmiştir.

Eskişehir Olgunlaşma Enstitüsü olarak yörede yapılan alan araştırmaları sonucunda Dağküplü dokumalarının günümüzde de yaşatılabilmesi için 2005 yılında enstitümüzde eğitim amaçlı bez dokumaları atölyesi kurulmuştur. Yöremizde yok olmuş, dokuma, peşkir ve kumaş örnekleri sandıklardan toplanıp incelenerek aslına uygun olarak üretimler yapılmaktadır. Böylelikle enstitümüz unutulmaya yüz tutmuş bir kültürel mirasın günümüze ulaşmasını sağlamaktadır.

Enstitü müzesinde bulunan ve atölyede dokunan eski ve yeni dokuma ürünler envanterde yer almaktadır.

Dağküplü Yöresel Dokuma Kumaş Örneği.

ESKİŞEHİR OLGUNLAŞMA ENSTİTÜSÜ EL DOKUMA ATÖLYESİNDE DOKUNAN KUMAŞ ÖRNEKLERİ

